

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VII. Quænam perfectiones Essentię Divine moveant ad
cognoscendas creaturas in Verbo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

probabilem ipse P. Arriaga; de qua tamen jam supra num. 83.

118. Respondeo tertio negando illationem quoad ultimam partem: nam bene poterunt scire preces & orationes etiam usque ad diem iudicii, quin sciant, quando ne ille futurus sit: Primum, quia Beati omnia quæ ad ipsorum statum spectant, vident, sed juxta dispositionem voluntatis Dei volentis sic eis manifestare preces illas, sibi tamen reservare diem iudicii. Secundum, quia multi dicunt, Beatos per visionem suam videre ipsam met Visionem Beatam, & non ipsius durationem; ergo sic poterunt videre hujusmodi preces, & non earum durationem, sive diem iudicii. Tertio, quia hujusmodi preces, juxta communem Theologorum sententiam, videntur à Beatis per peculiare revelationes extra Deum, quin extra Deum agnoscant tempus iudicii futuri; ergo sic poterunt illas cognoscere in Deo per Visionem Beatam.

119. Respondeo quarto cum eodem P. Arriaga cit. num. 41. & P. Compton. cit. num. 8. negando eandem illationem quoad ultimam etiam partem: possunt enim Beati scire preces ad se fundendas etiam tempore, sive die iudicii, quin tamen inde sequatur, eos scire ipsum diem iudicii; siquidem sciunt, Petrum, v.g. eos orare, ut liberetur ab Antichristi violentia, quo autem anno, aut die id fiat, nesciunt: tum quia hoc non pertinet ad præmonendos eos, ut orent pro Petro: tum quia cum hæc veritas objectiva: *Petrus opem à me exposcet tempore Antichristi*: sit diversa ab hac veritate objectiva: *Petrus opem à me exposcet tempore Antichristi, qui venturus est post centum annos*: possunt Beati, sicut per revelationem extra Deum, ita per Visionem in Deo, primam, non autem secundam veritatem agnoscere.

120. Objicies 2. Ex his sequitur, ut aliquando inferior Beatus plura videat in Verbo, quam alius beator; siquidem possunt plura pertinere ad illius statum; aut plures orationes ad illum fundi; hoc autem videtur absurdum; ergo &c. Respondeo concedendo sequelam; neque enim in hoc datur aliquod inconveniens, prout supra diximus n. 82. siquidem adhuc ille, qui plures res creatas videret, non ideo foret beator: tum quia excessus beatitudinis non provenit solum ex visione plurium creaturarum, sed ex majori intensione visionis, quam alter potuisset habere: tum etiam quia provenit ex majore claritate, quæ stare poterit cum eo, quod pauciores creaturas videat.

SECTIO VII.

Quanam perfectiones Essentia Divina moveant ad cognoscendas creaturas in Verbo?

121.

UAMVIS ex hæcenus dictis constet, creaturas aliquas, tum possibiles, tum futuras, tum existentes cognosci in Essentia divina, tanquam in causâ, sive ratione cognoscendi, adhuc tamen incertum est: Utrum Essentia divina hujusmodi causalitatem exerceat secundum se totam: an secundum aliquas ejus peculiare perfectiones? Cum igitur Essentia divina creaturas non contineat, nisi secundum quod circa illas aliquem effectum exercet, aut exercere potest, tota difficultas reducitur ad illius perfectiones peculiare, secundum quas aliquem

exercet effectum circa creaturas: Hujusmodi autem perfectiones sunt Omnipotentia, Ideæ, Scientia, & decreta Dei libera, & quæ non solum respectu creaturarum possibilem, sed etiam existentium. Pro quibus:

Conclusio 1. sit: Omnipotentia divina cognita in Essentia est ratio cognoscendi creaturas sub esse possibili. Ita P. Mol. 1. part. quæst. 12. art. 8. d. 5. memb. 1. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 25. num. 20. P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 4. se. 4. num. 61. P. Gil. tomo 2. tract. 7. cap. 17. à num. 3. P. Fesol. 1. part. quæst. 12. art. 7. dub. 8. num. 53. Aegid. Lust. tomo 1. lib. 5. quæst. 18. art. 5. §. 7. & alii. Probat primò auctoritate D. Dionysii de Divin. Nominib. cap. 7. docentis, Mentem divinam, ut omnium causam, in se ipsa habere omnium scientiam anticipatam; ergo &c.

Probat secundò ratione, quia in causis creatis, ut experientia testatur, bene cognoscimus earum effectus ob solam continentiam, quam in illis habent secundum potentiam, & virtutem productivam; sed Essentia divina secundum rationem Omnipotentia continet creaturas eminenter modo perfectissimo, influendo scilicet in illas per influxum effectivum, ita ut omne possibile essentialiter pendeat ab illa, & cum illa necessariam habeat connexionem; ergo visâ Omnipotentia à Beatis, eos ducet in cognitionem creaturarum possibilem.

Oppositum tenent Bannez 1. part. quæst. 12. art. 8. dub. unico ad 2. Zumel. ibid. q. unica ad 3. P. Recupit. quæst. 36. cap. 2. num. 5. Pro quibus: Argues 1. Omnipotentia divina, cum sit simplicissima, omnes effectus, & creaturas continet indistinctè, & confusè; ergo non potest esse ratio cognoscendi illas clarè, & distinctè, ut illas cognoscunt Beati per Visionem Beatam; siquidem causa eo modo ducit in cognitionem effectum, quo illos continet. Respondeo negando consequentiam: satis enim est, quod Omnipotentia eminenter contineat creaturas cum sui distinctione solum virtuali secundum diversas creaturarum eminentias, ut secundum has diversas virtualitates cognita, possit ducere in cognitionem evidentem diversorum effectuum, seu creaturarum. Pater in causis creatis, in quibus satis est similis distinctio, ut ducant in cognitionem claram diversorum effectuum: quod autem Omnipotentia prout eminenter continet hominem distinguatur à se prout eminenter continet Angelum, sicque de aliis, distinctione virtuali, & quoad nos, est satis clarum.

Argues 2. Omnipotentia divina ita est absoluta, ut nullum omnino respectum dicat ad creaturas; sic enim se habet ad illas, sicut perfectivum ad perfectibilia; & aliunde haberet imperfectionem, si ad illas ordinaretur; ergo cognita nequit ducere in cognitionem illarum. Respondeo dato antecedente, (quod alibi negavimus in Physica, ubi diximus, Omnipotentiam esse relatum transcendens ad possibilia,) negando consequentiam; licet enim nullum dicat ordinem ad possibilia, satis est, quod cum illis habeat, ut habet, proportionem, & connexionem, ut sit ratio cognoscendi, prout diximus in Log. tract. 3. d. 3. à num. 362. Vide ibi dicta.

Instabis: Si Omnipotentia, ut supponit argumentum, nullo modo ordinatur ad creaturas, ut potè quæ ab illis non dependet, sed solæ creaturæ ad Omnipotentiam, à quâ dependent, sequitur quod Omnipotentia solum sit earum purus terminus,

terminus, sicut talis est paries respectu visionis, quam terminat; atqui paries cognitus non ducit in cognitionem visionis, quam terminat, & terminare potest; ergo neque sic ducet Omnipotentia in cognitionem creaturarum, quas potest producere. Respondeo primò negando sequelam: Omnipotentia enim habet, quod sit realis, & vera causa creaturarum, quas cum eminenter contineat, potest producere, sicque significare, quod non habet paries respectu visionis. Respondeo secundò, data majori, negando minorem: paries enim, prout sic potest ducere in cognitionem visionis, ut patet ex alibi dictis in Logica; sicque eodem modo posset Omnipotentia ducere in cognitionem creaturarum, licet solum esset earum purus terminus.

127. Argues 3. Si quilibet Beatus videret creaturas possibiles in Omnipotentia divina, ut in causa, sequeretur quemlibet videre distinctè omnia possibilia; siquidem cum quilibet videat clarè & distinctè quidquid est formaliter in Deo, & omnes gradus Omnipotentie ita sint in Deo formaliter; & deinde quilibet gradus sit virtute distinctus, & determinatus ad certam creaturam possibilem, omnes illos videbit, cum non detur major ratio de uno, atque de aliis; consequenterque videbit omnia possibilia; sequela autem non est admittenda; ergo &c. Respondeo negando sequelam; ut patet ex supra jam sæpè dictis, & patebit ex infra dicendis: Beatus enim non penetrat omnimoda claritate omnes partes alicujus Attributi; alioqui illud, imò & ipsum Deum comprehenderet, quod infra negabimus. Cur autem alias distinctè, alias verò solum confusè videat? tribuendum est Voluntati Divinæ, & modo se manifestandi, prout infra explicabimus.

128. Conclusio 2. sit: Idea, seu Exemplar divinum à Beatis clarè visum, est ratio cognoscendi creaturas possibiles. Ita *D. Thom. 1. part. quest. 15. art. 3. & quest. 20. de Verit. art. 4. ad 7. Albert. in 1. dist. 9. art. 13. ad 5. Bannez, 1. part. quest. 12. art. 8. dub. unico, ad 2. Zumel. ibid. quest. unica, ad 3. P. Gil. tomo 2. tract. 7. cap. 17. à num. 7. P. Soar. lib. 2. de Attribut. cap. 25. num. 29. P. Albertin. tomo 1. princip. 1. corol. 4. punct. 4. P. Tanner. 1. part. d. 2. quest. 6. dub. 9. num. 4. & P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 4. sect. 6. num. 61. P. Ribas tract. 3. d. 8. cap. 5. num. 34. Henric. quodlib. 7. quest. 4. & 5. & alii. Probatur primò auctoritate D. Aug. lib. 11. de Civit. cap. 7. & 29. ibi: Ipsam quoque creaturam melius ibi (hoc est in Sapientia Dei) tanquam in arte, qua facta est, quam in ea ipsa sciunt. Et lib. 4. de gen. ad litter. cap. 24. Procul dubio, inquit de Angelis, universam creaturam, in qua ipsi sunt principaliter conditi in ipso Verbo Dei prius noverunt, in quo sunt omnium, etiam qua temporaliter facta sunt, aeternæ rationes: idest Ideæ; ergo &c.*

129. Probatur secundò ratione, quia Idea, sive Exemplar Divinum ita continet creaturas possibiles, ut cum illis majorem habeat similitudinem, quam habet Omnipotentia; sed hæc propter illarum continentiam in illarum cognitionem ducit; ergo à fortiori sic ducet Idea, sive Exemplar divinum. Confirmatur, quia eodem modo se habet Idea ad ideatum, quo imago ad imaginatum; siquidem Idea est vitalis, & perfectissima imago rei ideatæ; sed imago cognita ducit in cognitionem imaginati: ergo & Idea in cognitionem ideati.

130. Oppositum tenent *Durand. in 4. dist. 49. q. 3. num. 8. Palat. d. 2. P. Vasq. 1. p. d. 50. cap. 2. n. 9. P. Recupit. lib. 9. q. 36. cap. 1. num. 2. pro quibus;*

Objicies 1. Ratio Ideæ, seu Exemplaris divini constituitur in conceptu formali divino, ut latè probat *P. Soar. in Met. d. 25. sect. 1.* sed hujusmodi conceptus solum est ratio constituens Intellectum divinum formaliter cognoscentem, utpotè qui in solo Intellectu divino per identitatem recipitur; ergo non est ratio, quæ cognita ducat in cognitionem intellectum Beati. Respondeo data, & non concessa majori, (contrarium enim diximus in *Phys. tract. 2. d. 7. à num. 244.* negando minorem; licet enim cognitio divina sit ratio formalis, ut Intellectus divinus formaliter tendat in cognitionem creaturarum, hoc non tollit, quominus objectivè cognita ducat intellectum alienum Beati in cognitionem earundem creaturarum, cum sit formalis representatio earum.

Objicies 2. Idea, seu causa exemplaris, non potest esse ratio cognoscendi creaturas, nisi cognitione abstractivà, & ad instar alterius, non autem intuitivà, qualis est Visio Beata; ergo &c. Respondeo primò Visionem beatam, licet sit cognitio intuitiva Dei, posse esse abstractivam creaturarum, quod sufficit, ut dicamus, eas cognoscere ex Ideis. Respondeo secundò, antecedens esse verum de idea creata, non autem de Increata, quæ simul eminentissime continet omnem perfectionem creaturarum, prout supra diximus.

Objicies 3. Idea, sive Exemplar divinum, sive sit ipsa cognitio formalis Dei, sive illius Essentia, prout est imitabilis, sive sit utraque simul, est in Deo ratio absoluta, & omnino independens, sicque non ordinatur ad creaturas possibiles; ergo non potest ducere in illarum cognitionem. Respondeo dato antecedente, de quo jam supra, & alibi diximus, negando consequentiam: nam ut sæpè diximus, non exigitur aliquis respectus realis, & transcendentalis, ut aliquid ducat in cognitionem alterius, sed satis est habitudo, proportio, & illius representatio, qualis cernitur in Idea, sive Exemplari divino respectu creaturarum possibilibus.

Objicies 4. Idea juxta probabilem sententiam, de qua jam in Physica loco proximè citato, est in Deo ipsius Essentia, prout est imitabilis à creaturis; ergo hæc prius cognoscuntur ab intellectu ut imitantes, quam Ideæ ut imitatæ; consequenterque hæc prius cognita non ducunt in cognitionem creaturarum. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam: nam si Idea accipitur sub ratione formali quasi in actu exercitæ exemplarizantis, prius cognosci debent creaturæ, quam Ideæ; hæc tamen cognitio non est cognitio in Deo, de qua loquimur: si verò accipitur fundamentaliter, quod sufficit ad hoc, ut in illa videantur creaturæ, tunc negandum est prius debere cognosci ipsas creaturas, ut patet.

Conclusio 3. sit: Scientia simplicis Intelligentiæ in Deo à Beatis cognita est ratio cognoscendi creaturas possibiles. Ita *D. Thom. 1. p. q. 57. art. 5. P. Soar. cit. P. Molm. cit. P. Valent. 1. p. q. 12. p. 6. P. Tanner. cit. n. 5. P. Gil. cit. cap. 18. P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 4. sect. 4. n. 61. P. Albertin. cit. P. Ribas, tract. 3. d. 8. dub. 5. & alii. Probatur primò auctoritate Sanctorum Patrum, sæpiùs asserentium, beatos videre creaturas in Immutabili Dei veritate, idest in Scientiâ Dei, quod de Beatis Angelis in speciali affirmat *D. Aug. de tripl. habitacul. cap. 4. & lib. 4. de genes. ad litt. cap. 26. cit. & lib. 11. de Civit. cap. 7. & 29. cit. & dicentium, omnia videre in Sapientiâ divinâ, ut expressit D. Petr. Damian. de Instit. Monial. cap. 15. quod similibus aliis formis**

Sancti alii significant; ergo &c.

135. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Scientia simplicis Intelligentiæ in Deo verè, & propriè repræsentat creaturas sub esse possibili singulas secundum singulas earum rationes formales, quas ipsa in se includit virtualiter distinctas, prout supra diximus de Omnipotentia divina in ordine ad easdem creaturas possibiles; ergo secundum huiusmodi virtualitates cognita potest esse ratio cognoscendi illas distinctè, & secundum suas peculiare rationes.

136. Secunda, quia Beati cognoscunt huiusmodi creaturas in Idea divina; ergo etiam in Scientia divina Simplicis Intelligentiæ; cum Idea, sive adæquatè, sive inadæquatè, nihil aliud sit, quàm conceptus, cognitio, sive Scientia Dei. Tertia, quia verbum, conceptus, sive scientia creata, est expressa, & actualis similitudo objecti, & ex se apta ducere in illius cognitionem, si cognoscatur; ergo multò magis id habebit verbum, conceptus, sive Scientia divina; sed Beati hanc clarè, & distinctè cognoscunt, & vident; ergo sic etiam poterunt, imò re ipsa cognoscunt ejus objectum, nempe creaturas possibiles. Confirmatur, quia impossibile est videre aliquem conceptum, sive scientiam clarè, & distinctè, non viso simul illius objecto; ergo etiam impossibile erit videre sic clarè, & distinctè Conceptum, sive Scientiam divinam, non viso simul objecto, nempe possibilibus.

137. Oppositum defendunt *Ocham. quodlib. 4. q. 3. Major. in 3. dist. 14. q. 3. ad 3. P. Becan. 1. p. tract. 1. cap. 9. q. 3. n. 7. fine*: pro quibus: Argues 1. Formalis ratio cognoscendi, qualis est Scientia, sive divina, sive creata, non potest ducere potentiam in cognitionem objecti, quin illam informet; siquidem cum effectus formalis non distinguatur ab ipsa causa formali applicata subiecto, debet hæc subiecto applicari, ut illum præstet; atqui Scientia divina nequit informare intellectum creatum, ut patet; ergo neque esse illius ratio cognoscendi. Respondeo majorem esse veram de ratione cognoscendi formali; non autem objectiva. Unde licet omnis scientia, sive creata, sive increata necessariò debeat informare potentiam, ut sit illi ratio formalis cognoscendi, utpotè cujus vita, & operatio est; sumpta tamen prout est objectum terminans alienam cognitionem, potest esse ratio cognoscendi, quin potentiam informet.

138. Argues 2. Si Scientia divina simplicis intelligentiæ esset ratio Beatis cognoscendi creaturas possibiles, sequeretur Beatum per ipsammet scientiam cognoscere omnes perfectiones Dei intrinsecas, quarum illa est formalis repræsentatio; imò cum Deus se ipsum per illam scientiam comprehendat; & non sit major ratio, cur intellectus creatus ex illa potius hæc, quàm alia objecta cognoscat, omnia simul cognoscat; consequenter Deum comprehendere, quæ omnia videntur absurda; ergo &c. Respondeo nullum esse absurdum, quod Beatus, visâ Scientiâ divinâ, in eâ cognoscat omnia possibilia partim distinctè, & partim confusè, imò & omnes Dei perfectiones abstractivè tamen; neque enim ex hoc sequitur ipsam Scientiam, aut Deum comprehendere: siquidem ad hoc necessaria erat eorum omnium cognitio intuitiva, & maxima penetratio, lumenque infinitum, quæ omnia sunt impossibilia respectu alicujus intellectus creati, imò & creabilis, ut ex infra dicendis constabit.

139. Conclusio 4. sit: Nulla perfectio Dei necessaria, prout sic, sive sit essentialis, sive attributalis,

potest esse ratio cognoscendi creaturas existentes, sive sub esse existentia. Ita *D. Thom. 3. cont. gent. cap. 56. in 4. ration. Ferrar. ibid. Bessol. in 3. dist. 14. q. 2. art. 2. P. Mol. 1. part. quest. 12. art. 8. d. 2. §. Pro solutione, & d. 5. memb. 2. §. ultim. Agid. lib. 5. de Beatitud. quest. 19. art. 5. P. Gil. cit. cap. ult. & alii. Probatur primò, quia creaturæ secundum suum esse existens sunt quid merè contingens, ut patet; ergo nequeunt repræsentari, aut contineri prout sic in aliqua perfectione Dei necessaria; ergo neque ex illa prout sic cognosci. Secundò, quia creaturæ, neque habent, neque habere possunt existentiam actualem, nisi post liberum Dei decretum de illis producendis; ergo cognosci nequeunt in perfectionibus Dei necessariis, quæ antecedunt decreta libera; necessaria enim in Deo sunt priora liberis.*

Conclusio 5. sit: Actus, sive decreta libera absoluta Voluntatis divinæ ut talia à Beatis cognita sunt eisdem ratio cognoscendi creaturas sub esse futuritionis, & existentia. Idem dicendum est de Scientiâ Visionis. Ita *Sot. in 4. dist. 49. quest. 3. d. 3. conclus. 7. Bessol. quest. 3. prolog. art. 2. §. Contra illud. P. Gil. tom. 2. tract. 7. cap. ultim. num. 4. & 5. P. Mol. 1. part. quest. 12. art. 8. d. 5. memb. 5. §. ad 1. & memb. 6. Dicendum est, & memb. 7. §. Anima ergo, & alii. Probatur prima pars, quia huiusmodi actus, sive decreta Dei libera continent creaturas determinatè, idest secundum suum esse futurum, & existentia peculiare, quod habituræ sunt sub talibus circumstantiis temporis, durationis &c. in particulari; ergo nihil obstat, quominus prout sic cognita Beatum ducant in earum cognitionem. Confirmatur, quia esse futurum, & contingens creaturarum dari non potest, nisi mediante decreto libero Voluntatis divinæ, quo tamen posito, suo tempore dabitur, & quo sublato, tollitur; ergo hoc poterit esse ratio cognoscendi illud, utpotè cum quo est prout sic connexum.*

Probatur secunda pars, quia Scientia visionis in Deo repræsentat creaturas secundum suum esse futurum, & existentia determinatum, quod habituræ sunt ex vi decreti liberi Voluntatis divinæ, quod semper supponit; ergo prout sic à Beatis cognita, eisdem erit ratio cognoscendi creaturas sub suo esse futuro, & existentia. Confirmatur autoritate Sanctorum Patrum supra cit. n. 128. & 134. qui clariùs videntur loqui de creaturis secundum suum esse futurum, & existentia; ergo &c.

Oppositum tenent *Capreol. in 4. dist. 49. q. 6. d. 3. ad Argum. Durandi. P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 4. sect. 10. n. 154. P. Recupit. lib. 4. q. 36. cap. 2. num. 16. & videtur sentire P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 27. à num. 7. tum ob rationes infra adducendas; tum præsertim, quia ad cognitionem creaturarum sub esse existentia satis esse credunt, quod Beatorum visio ad illas terminetur in se ipsis, quin opus sit, quod ab aliqua perfectione divina ad eorum cognitionem ducatur: Sicut Cognitio divina illas cognoscit in se ipsis, eo ipso, quod futuræ sunt ex vi decreti, quin ab alia sui ipsius perfectione ad id moveatur.*

Sed contra, quia licet talis modus cognoscendi creaturas existentes in se ipsis possibilis sit, ex illo tamen sequitur: Primò, creaturas à Beatis cognititas sub esse existentia non pertinere ad objectum Visionis beatæ secundarium. Secundò nullo modo beatificare intellectum Beati; siquidem non sunt aliquid in Deo cognitum, sed in se ipsis, quod longè abest à cognitione in Deo. Adhuc tamen,

Objicies

144. Obijcies 1. Actus, sive decreta Dei libera in tantum ducerent Beatos in cognitionem creaturarum futurarum, & existentium, in quantum sunt illarum causas; sed prout sic ducere nequeunt; siquidem decreta libera solum sunt causas secundum id, quod addunt supra actus necessarios; solum autem addunt respectus quosdam rationis, qui à Beato cognosci nequeunt per Visionem Beata; ergo &c. Respondeo decreta Dei libera esse causas creaturarum prout distinguuntur à necessariis fundamentaliter, non autem formaliter, sive prout stant sub illis respectibus rationis, & ut sic possunt cognosci, & ducere Beatos in cognitionem creaturarum. Si verò addant supra actus necessarios solum terminationem ad creaturas, prout alibi diximus, secundum illam à Beatis cognita, illos ducunt in cognitionem creaturarum.

145. Obijcies 2. Multa sunt futura, circa quæ Deus non habet decreta; siquidem Deus non decernit, neque decernere potest actus peccaminosos futuros, quorum tota determinatio est à voluntate creata; ergo non omnia futura, aut existentia possunt à Beatis cognosci in decretis Dei liberis. Respondeo nos non dixisse, omnia futura cognosci à Beatis in decretis cognitis, sed solum decreta cognita esse rationem cognoscendi futura, ad quæ tendunt. Accedit, quod in Deo sunt decreta circa entitatem positivam, & materialem actus peccaminosi, licet non circa formale peccati; & deinde decreta permissiva ipsius peccati, unde in illis positiva entitas istorum actuum, in his verò peccata ipsa formalia cognoscuntur.

146. Obijcies 3. Si creaturæ futuræ, aut existentes cognoscerentur in aliqua perfectione divina cognita, huiusmodi cognitio esset abstractiva; siquidem quicquid cognoscitur ex vi alterius cogniti, cognoscitur abstractivè, cum in alio, & non in se ipso cognoscatur; sed hoc dici nequit; nam si cognitio creaturarum in Deo foret abstractiva, non esset clarior, quam cognitio creaturarum in se ipsis; siquidem quodlibet objectum clarius in se ipso, quam in alio cognoscitur; hoc autem est contra D. August. lib. 11. de Civit. cap. 7. asserentem, cognitionem creaturæ in se ipsa decolorationem esse, quam quando in Sapientia Dei cognoscitur. Et cap. 29. melius in Sapientia cognosci, quam in se ipsa; ergo talis cognitio nequit esse abstractiva; consequenterque creaturæ futuræ, aut existentes non cognoscuntur à Beatis in aliqua perfectione divinâ cognitâ.

147. Respondeo negando minorem, & ejus probationem; licet enim cognitio illa sit abstractiva, utpotè in alio, adhuc clarior, & perfectior est, quam earum cognitio intuitiva in proprio genere; siquidem est supernaturalis, sicque longè celsior, & nobilior; & deinde est in aliquo perfectissimè cognito, quod clarissimè, & perfectissimè continet, & repræsentat ipsas creaturas: quando autem dicitur, cognitionem intuitivam esse clariorem abstractivâ, id procedit cæteris paribus. Ex dictis.

148. Colliges primò, modum cognoscendi creaturas in Deo, ut in causa, Idea, Verbo, sive Scientiâ, & decretis liberis, necessariò esse per medium cognitum. Ita D. Thom. quest. 8. de Verit. art. 4. & 5. & q. 10. art. 4. & 1. p. q. 12. art. 8. & q. 14. art. 5. Caietani. ibid. Durand. in 2. dist. 49. quest. 3. Ferrar. 1. contr. gent. cap. 49. P. Valent. cit. punct. 6. P. Molin. 1. p. q. 12. art. 8. d. 2. P. Soar. lib. 2. de Attrib. cap. 25. num. 20. P. Tanner, d. 2. quest. 6. dub. 9. num. 9.

& alii. Patet, quia neque effectus in causa, neque imago in Idea, neque objectum in Verbo, sive Scientiâ, neque futurum in decreto possunt propriè cognosci, nisi priùs ratione cognoscatur causa, Idea, Verbum, seu Scientia, & decretum; ergo quoties effectus videtur in causa (sicque de aliis) semper videtur in illa ut in medio priùs cognito.

Colliges secundò, rectè etiam dici creaturas à Beatis cognosci in Deo, seu in Verbo tanquam in speculo voluntario, licet hic modus cognoscendi non sit à superioribus distinctus, sed sub singulis comprehendatur, ut tenent P. Valent. cit. P. Soar. cit. n. 44. ex D. Amb. lib. 2. in Lucam. D. Aug. epist. 112. D. Thom. 1. p. q. 12. art. 8. ad 2. & q. 14. art. 5. & in 3. dist. 14. q. 1. art. 1. siquidem modus iste loquendi, nempe videri creaturas in Deo, ut in speculo, metaphoricus est, sicque metaphoricè solum significat, & confusè, quod aliis modis assignatis propriè, & distinctè explicatur.

Colliges tertio, creaturas posse etiam cognosci à Beatis in Voluntate divina per modum simplicis complacentiæ illas approbante, si sumantur secundum suum esse possibile: si autem quoad existentiam, in ipsa voluntate per liberum decretum applicatâ, & determinatâ ad illas producendas. Ita P. Molin. 1. part. quest. 12. art. 8. d. 2. P. Tanner. d. 2. q. 6. dub. 9. n. 7. & alii. Patet ex supra dictis, & quæ hæcenus diximus ex iis, quæ jam alibi à nobis dicta sunt in Log. tr. 3. d. 3. à n. 362.

DISPUTATIO VI.

De Æqualitate, & Inæqualitate inter Visiones Beatorum.

SECTIO I.

Virum videri possit Deus, non visis illius perfectionibus secundariis?

IN præfenti Disputatione agendum nobis est de æqualitate, & inæqualitate terminativa Visionis Beata; siquidem hac, & illius causis explicatis, facilius explicabimus difficultates circa ejus æqualitatem, & inæqualitatem formalem, quæ minùs principaliter expedienda erit. Primò igitur inquirendum erit: Utrum huiusmodi inæqualitas terminativa de facto detur, aut dari possit inter Visiones Beatas, tam in ordine ad objectum primum, quam secundarium. Secundò, quænam sint causæ effectivæ huiusmodi inæqualitatis. Tertio, quænam habeat causas formales. Hoc posito.

Difficultas modò est: Utrum Deus videri possit, non visis illius perfectionibus secundariis? Advertendum est primò cum P. Gil. tom. 2. tract. 9. cap. 5. P. Sal. 1. 2. tract. 2. d. 4. sect. 2. n. 10. Egid. Lustr. lib. 12. de Beatitud. quest. 10. art. 1. §. 3. à numer. 21. duo perfectionum genera posse in Deo confide-